

ОСОБЛИВОСТІ ОПТИМІЗАЦІЇ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація: Розглянуто питання оптимізації грошових потоків підприємства. Визначено шляхи та засоби максимізації грошових потоків в короткостроковій та довгостроковій перспективі. Встановлено, що методи покращення грошових потоків впливають на збільшення інвестиційної активності підприємства.

Ключові слова: грошовий потік; підприємство; оптимізація; грошові ресурси.

Abstract: The issue of optimizing the cash flows of the enterprise is considered. Ways and means of maximizing cash flows in the short and long term are determined. It is established that methods of improving cash flows affect the increase in the investment activity of the enterprise.

Keywords: cash flow; enterprise; optimization; cash resources.

Вступ

Управління грошовими потоками є ключовим елементом для забезпечення стабільності й розвитку підприємства. Це особливо важливо в умовах сучасного ринку, де зміни можуть відбуватися дуже швидко, а будь-яка неефективність у фінансових операціях може мати серйозні наслідки. Недостатність або неефективне використання грошових потоків, може призвести до серйозних проблем. Якщо підприємство не має достатнього обігового капіталу для покриття поточних витрат або не здатне забезпечити своєчасні платежі, то в результаті цього може виникнути фінансова криза, яка поставить під загрозу не тільки платоспроможність підприємства, але й його здатність до зростання та розвитку. Оптимізація грошових потоків передбачає ефективне планування, управління та контроль за надходженням та витратами грошових коштів.

Результати дослідження

Раціональне використання грошових потоків полягає у виборі оптимальних способів їх організації на підприємстві з урахуванням специфіки його діяльності. Основні цілі оптимізації включають: накопичення залишків грошового потоку; синхронізацію грошових потоків; зростання чистих грошових потоків компанії.

Грошовий потік – це рух грошових коштів і їх еквівалентів, який виникає в результаті функціонування підприємства. Ефективне управління грошовими потоками впливає на платоспроможність підприємства та інші фінансові показники. Основний дохід підприємство отримує від операційної діяльності, яка включає прогнозування продажів з урахуванням змін дебіторської заборгованості та інших надходжень.

Під час реалізації продукції гроші надходять на рахунки підприємства у вигляді виручки. Також кошти надходять від фінансової та інвестиційної діяльності (придбання акцій, облігацій, оренда нерухомості).

Підприємство не може використовувати всі отримані кошти, оскільки частину виручки потрібно перераховувати до бюджету як податки. Залишок коштів після сплати податків використовують для поповнення обігових коштів та виконання фінансових зобов'язань.

Оптимізація грошових ресурсів підприємства залежить від забезпечення збалансованості позитивних і негативних грошових потоків. Відбувається поліпшення грошових потоків підприємства в короткостроковій і довгостроковій перспективі, що досягається шляхом проведення різноманітних заходів.

Максимізація грошових потоків підприємства в короткостроковій та довгостроковій перспективі забезпечується за допомогою різних заходів, спрямованих на ефективне використання фінансових ресурсів, збалансування позитивних і негативних грошових потоків та підвищення інвестиційної активності підприємства.

Короткострокові грошові надходження можна прискорити за допомогою таких заходів [1]: шляхом зниження цін покупцям готівкових розрахунків; Часткова або повна передоплата за продукцію високого попиту; скорочення термінів надання покупцям товарного кредиту;

прискорення стягнення простроченої дебіторської заборгованості; використання сучасних форм рефінансування дебіторської заборгованості: векселів, факторингу.

Уповільнення готівкових розрахунків у короткостроковій перспективі можна досягти за допомогою таких заходів [2]: шляхом підвищення умов надання товарних кредитів проекту за погодженням з постачальниками; заміни довгострокових активів на договори оренди; реструктуризації отриманих фінансових позик шляхом перетворення короткострокових позик у довгострокові.

Слід розуміти, що покращення грошового потоку в короткостроковій перспективі за допомогою системи «прискорення та уповільнення» платіжного обороту може створити певні проблеми в довгостроковій перспективі. У цьому випадку розробити заходи для збалансування грошових потоків у довгостроковій перспективі.

Позитивного зростання грошових потоків у довгостроковій перспективі можна досягти за допомогою таких заходів [3-5]: залучення стратегічних інвесторів для збільшення прав власності; випуску додаткових акцій; продажу частини інструментів фінансового інвестування продажу (або оренда) невикористаних основних засобів.

Суму негативного грошового потоку в довгостроковій перспективі можна зменшити за допомогою таких заходів: зменшення розміру та формування реальних інвестиційних програм; відмови від фінансових вкладень; зниження величини постійних витрат фірми.

Методи покращення надлишкового грошового потоку підприємства безпосередньо пов'язані із забезпеченням зростання його інвестиційної активності. Для активізації інвестиційної діяльності можуть бути використані заходи, спрямовані на: розширене відтворення необоротних операційних активів; прискорення періоду розробки реальних інвестиційних проектів та початку їх реалізації; здійснення регіональної диверсифікації операційної діяльності підприємства активного формування портфеля фінансових інвестицій; дострокового погашення довгострокових фінансових позик.

Висновки

Оптимізація грошових потоків є одним із важливих напрямків управління фінансами підприємства, оскільки від цього безпосередньо залежить фінансова стійкість та життєздатність бізнесу в сучасних умовах. Як зазначено, кінцева мета цієї оптимізації полягає в максимізації чистого грошового потоку від операційної діяльності підприємства, що дозволяє знизити залежність від зовнішніх джерел фінансування, підвищити рівень самофінансування і забезпечити більш стабільну фінансову позицію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Халатур С.М., Кравченко М.В., Павлік І.Д. Удосконалення управління грошовими потоками підприємства як основа забезпечення фінансовоекономічної безпеки. Економіка та держава. 2021. № 1. С. 30–35.
2. Семенова С.М. Економіко-математична модель оптимізації грошових потоків підприємства. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. № 4(70). Житомир, 2014. С. 86–91.
3. Єпіфанова І. Ю. Вхідні та вихідні грошові потоки підприємства як економічна категорія / І. Ю. Єпіфанова // Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції “Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні”. – Вінниця, 2013. – С. 247–249.
4. Васюк Н.В. Управління, аналіз та оптимізація грошових потоків: теорія і методологія. Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Економіка. № 5(4). Дніпропетровськ, 2011. С. 114–150.
5. Харченко В.А. Система управління грошовими потоками підприємства / В.А. Харченко // Вісник економічної науки України. – 2011. - №1. – С. 161-165.

Руда Лілія Петрівна – к.е.н., доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: rudalist_ok@ukr.net

Ruda Liliia – PhD, Assistant Professor of the Department of the Finance and innovation management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail: rudalist_ok@ukr.net